

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 9 lutego 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych XI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie J. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z dnia 18 marca 2015 r. przyznającej wnioskodawczyni prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy, który miał miejsce w dniu 8 czerwca 2014 r., w wysokości odpowiadającej 10 % uszczerbku na zdrowiu.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

W dniu 12 listopada 2015r. wnioskodawczyni złożyła do ZUS wniosek o wypłatę jednorazowego odszkodowania. J. K. w dacie wypadku podlegała ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej.

W dniu 8 czerwca 2015 r. około godziny 11.00 pakowała produkowane towary w woreczki foliowe. Obchodząc stanowisko pakowania poślizgnęła się na leżącym na podłodze fragmencie folii, przewróciła się, upadając na kość ogonową, a następnie na plecy.

Lekarz orzecznik stwierdził pourazowy zespół bólowy piersiowy po przebyłym złamaniu kręgu (...) i orzekł 10% uszczerbek na zdrowiu z pozycji 94b. Komisja Lekarska rozpoznawszy ograniczenie sprawności po złamaniu trzonu kręgu (...) - zespół bólowy, stwierdziła także 10% uszczerbek na zdrowiu.

Biegły neurolog rozpoznawszy przebyte złamanie trzonu kręgu (...) bez objawów uszkodzenia stożka rdzeniowego, zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa(...) z dyskopatiami (...)oraz polineuropatię cukrzycową, stwierdził 10% uszczerbek na zdrowiu z punktu 95b tabeli uszczerbków. W przeprowadzonym badaniu poza obustronnym zniesieniem odruchów skokowych i kolanowych, prawdopodobnie w przebiegu głównie polineuropatii cukrzycowej, nie stwierdził innych objawów sugerujących uszkodzenie stożka rdzenia czy ogona końskiego.

U wnioskodawczyni rozpoznaje się nadto cukrzycę typu 2, wyrównaną, niepowikłaną, nadciśnienie tętnicze, żylaki kończyn dolnych. Cukrzyca nie pozostaje w związku z urazem i nie ma wpływu na wysokość uszczerbku na zdrowiu. Zniesienie odruchów skokowych wynika prawdopodobnie z postępującej neuropatii cukrzycowej, związanej z przebiegiem cukrzycy.

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd uznał opinie biegłych za logiczne, kompletne i wzajemnie się uzupełniające. Jeśli chodzi o zniesienie odruchów skokowych, to jak stwierdzili to biegli sądowi zarówno neurolog, jak i diabetolog, wynika prawdopodobnie z postępującej neuropatii cukrzycowej. Przy czym podkreślić należy, iż biegła diabetolog jako lekarza właściwego w zakresie stwierdzenia pochodzenia polineuropatii wskazała biegłego neurologa. Ten zaś wskazał na pochodzenie cukrzycowe neuropatii. Prawdą jest, iż biegli sądowi tylko jako prawdopodobne wskazali źródło neuropatii cukrzycowej u wnioskodawczyni, jednakże podkreślić należy, iż wnioskodawczyni nie przedstawiła żadnych innych dowodów potwierdzających lub wykluczających powyższą tezę. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art. 6 kc). Mimo obciążenia stron obowiązkiem wskazywania dowodów, z których wywodzą skutki prawne, sąd - jak wynika z art. 232 zdanie drugie kpc - zachował inicjatywę dowodową. Jest to jednak - zgodnie z zasadą kontradyktoryjności - prawo, a nie obowiązek, które może być wykorzystywane tylko w szczególnie wyjątkowych sytuacjach. Nie może zaś prowadzić do zastępowania strony w spełnianiu ich obowiązków, zwłaszcza jeśli jest reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika. Takie działanie sądu z urzędu może być zawsze odbierane jako naruszenie prawa do bezstronnego sądu i odpowiadającego mu obowiązku przestrzegania zasady równego traktowania stron (art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP - tak Sąd Najwyższy w uchwale Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 19 maja 2000 r. sygn. III CZP

4/2000 opubl. OSNC 2000/11 poz. 195 oraz w wyroku z dnia 12 grudnia 2000 r. sygn. V CKN 175/2000 opubl. OSP 2001/7-8 poz. 116).

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż odwołanie ubezpieczonej jest bezzasadne.

Sąd podniósł, iż zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 1242 ze zmianami) jednorazowe odszkodowanie przysługuje ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy (art.11 ust.2 cyt. ustawy). Natomiast za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie (ust.3 art.11 cyt. ustawy).

Sąd I instancji wskazał, że w przedmiotowej sprawie lekarz orzecznik ZUS oraz komisja lekarska ZUS uznali, iż stwierdzony u wnioskodawczynie uraz skutkuje 10% uszczerbkiem na zdrowiu. Powyższe ustalenie zostało potwierdzone w toku niniejszej sprawy.

Zgodnie z pozycją 94b oceny procentowej stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu - załącznika do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 roku w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. z 2013r. poz.954, t.j.) urazowe zespoły korzonkowe (bólowe, czuciowe, ruchowe lub mieszane) piersiowe- w zależności od stopnia mogą skutkować uszczerbkiem na zdrowiu w granicach 5 – 10 %.

Biegi sądowi stwierdzili, iż uraz u wnioskodawczynie spowodował najwyższy procent uszczerbku na zdrowiu zgodnie z tabelą. Nie stwierdzili natomiast innych naruszeń ciała pozostających w związku z wypadkiem. Sąd Rejonowy doszedł do przekonania iż, dowód w postaci opinii biegłych nie został w żaden sposób podważony przez żadną ze stron. Wnioskodawczynie zatem nie wykazała, iż doznała uszczerbku na zdrowiu ponad 10 %. W świetle powyższego Sąd uznał opinie biegłych za w pełni wiarygodne i wyczerpujące, zwłaszcza że nie zostały w żaden sposób podważone przez strony.

Apelację od powyższego orzeczenia w całości wniósł pełnomocnik wnioskodawczynie.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy przez niedopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego z zakresu neurologii, celem ustalenia ostatecznych przyczyn dolegliwości istniejących u J. K.,
- sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranych w sprawie dowodów przez uznanie, że dolegliwości występujące u J. K. nie są związane z wypadkiem z dnia 8 czerwca 2014 r.

W uzasadnieniu swego stanowiska podniósł, iż z uzupełniającej opinii biegłego lekarza diabetologa wynika, iż ostateczne określenie przyczyn dolegliwości występujących u wnioskodawczynie można ustalić po wykonaniu badań specjalistycznych. Sąd Rejonowy nie uwzględnił jednak wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii lekarza neurologa, który wydałby ostateczną opinię o przyczynach dolegliwości występujących u J. K., po przeprowadzeniu stosownych badań - uznając, iż ciężar dowodów w tym zakresie spoczywa na odwołującej. Skarżący podniósł, że przeprowadzenie takich badań nie leży jednak w możliwościach odwołującej, a nadto takie badania nie wykonane przez biegłego sądowego nie były wiążące dla Sądu. Ponadto opinie obydwu biegłych złożone w przedmiotowej sprawie wskazują tylko i wyłącznie na prawdopodobieństwa, nie są natomiast katagoryczne w ustaleniu przyczyn dolegliwości występujących u J. K..

Z uwagi na powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku przez uznanie, że obrażenia występujące u J.

K. kwalifikują się do uznania uszczerbku zgodnie z pkt 94 c załącznika do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji skarżącej.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji wydał prawidłowe rozstrzygnięcie znajdujące oparcie zarówno w obowiązujących przepisach prawa, jak i w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Wbrew twierdzeniom apelacji Sąd drugiej instancji nie dopatrywał się w postępowaniu pierwszoinstancyjnym naruszenia przepisów postępowania, polegających na nie rozpoznaniu kwestii istotnych dla rozstrzygnięcia, skutkujących koniecznością zmiany lub uchylecia zaskarżonego wyroku.

Art. 233 § 1 kpc. stanowi, iż Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Zgodnie z zaś z treścią art. 278 § 1 kpc. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości „specjalne”, czyli wiedza z różnych dziedzin nauki, techniki czy sztuki.

W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów – art. 233 kpc, Sąd I instancji powinien zbadać wiarygodność i moc dowodu z opinii biegłego sądowego dokonując oceny tego dowodu według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. (wyrok SN z 2003-10-30 IV CK 138/02 Legalis). Niemniej jednak polemika z opinią biegłego nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc (wyrok SN z 2002-01-09 II UKN 708/00 Legalis).

Dowód z opinii biegłych jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, a tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 2000-06-30 II UKN 617/99 OSNAPiUS 2002/1/26).

Żądanie ponowienia lub uzupełnienia dowodu z opinii biegłych jest bezpodstawne, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania (wyrok SN z 1999-10-20 II UKN 158/99 OSNAPiUS 2001/2/51).

Samo niezadowolenie strony z oceny przedstawionej przez biegłych nie uzasadnia potrzeby dopuszczenia przez sąd dowodu z opinii innych biegłych (wyr. SN z 6.10.2009 r., II UK 47/09, Legalis).

Podkreślić należy również, iż dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych w sprawie nie jest równoznaczne z uzyskaniem dowodu korzystnego dla strony niezadowolonej z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych (wyrok SN z 28 lutego 2001 roku, II UKN 233/00 Legalis). Zwraca na to także uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z 8 lipca 1999 roku, II UKN 37/99 OSNAPiUS 2000/20/741 wskazując, że sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (art. 217 § 2 i 3 k.p.c.).

Z kolei w myśl art. 217 § 1 i 3 kpc strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione.

Zdaniem Sądu II instancji niewątpliwym jest, że ocena stanu zdrowia wnioskodawczynie, w związku ze zgłoszonym żądaniem przyznania prawa do jednorazowego odszkodowania w zwiększonej wysokości, w związku wypadkiem przy pracy, wymagała wiadomości specjalnych i musiała znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy uczynił podstawą swego rozstrzygnięcia opinię biegłego lekarza neurologa i diabetologa, którzy zgodnie orzekli, iż wnioskodawczynię charakteryzuje jedynie 10 % uszczerbek na zdrowiu z punktu 95b tabeli uszczerbków, w związku ze stwierdzonym przez biegłego lekarza neurologa rozpoznaniem przebytego złamania trzonu kręgu (...), bez objawów uszkodzenia stożka rdzeniowego. Oprócz tego wnioskodawczynie cierpi na zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa(...) z dyskopatiami (...)oraz potwierdzoną opinią diabetologa polineuropatię cukrzycową. Cukrzyca nie pozostaje w związku z urazem i nie ma wpływu na wysokość uszczerbku na zdrowiu. Zniesienie odruchów skokowych wynika prawdopodobnie z postępującej neuropatii cukrzycowej, związanej z przebiegiem cukrzycy.

Podkreślenia wymaga fakt, iż w postępowaniu przed Sądem I instancji strona powodowa nie była ograniczona co do możliwości przedstawienia swych twierdzeń i dowodów w kwestiach istotnych dla rozstrzygnięcia. Przedstawiła zarzuty odnośnie opinii biegłego neurologa, jak i diabetologa, do których ci skrupulatnie i rzeczowo ustosunkowali się odpowiednio w uzupełniającej opinii pisemnej i ustnej podkreślając fakt, iż obustronne zniesienie odruchów skokowych i kolanowych jest u wnioskodawczynie, z wysokim prawdopodobieństwem, powikłaniem cukrzycy w postaci objawów polineuropatii. Przy czym biegła diabetolog podkreśliła, iż objawy neuropatii są bardzo zbliżone do zmian neuropatycznych w przebiegu zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa, które wykluczają lub potwierdzają neurologicy w badaniu neurologicznym lub elektrofizjologicznym. Ona jest zaś takim orzeczeniem związana.

Skarżący w apelacji generalnie podtrzymując tożsame zastrzeżenia do opinii biegłych wskazał, że skoro ostateczne określenie przyczyn dolegliwości występujących u wnioskodawczynie można ustalić jedynie po wykonaniu badań specjalistycznych, koniecznym było dopuszczenie przez Sąd dowodu z opinii lekarza neurologa, który wydałby ostateczną opinię o przyczynach dolegliwości występujących u J. K., po przeprowadzeniu tych badań. Przeprowadzenie takich badań nie leży bowiem w możliwościach odwołującej, ponadto takie badania nie wykonane przez biegłego sądowego nie były wiążące dla Sądu.

Odnosząc się do powyższego w pierwszej kolejności podnieść należy, iż w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych, okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w k.p.c. Zaskarżenie decyzji organu rentowego nie powoduje zmiany w rozkładzie ciężaru dowodu i po stronie ubezpieczonego leży powinność udowodnienia swoich twierdzeń, z których wywodził skutki prawne co do faktów istotnych w sprawie. (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 21 kwietnia 2015 r. III AUa 634/14 LEX nr 1785880). Tym samym skoro strona powodowa widziała konieczność uzupełnienia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w związku z potrzebą wypowiedzenia się przez biegłego co do jeszcze jakiś dodatkowych wyników badań, winna w tym przedmiocie wystąpić ze stosownym wnioskiem dowodowym. Takiego jednak w niniejszej sprawie zabrakło. Brak więc podstaw do uznania, iż w sprawie pozostały nie rozpoznane jeszcze inne okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia.

Oceny tej w żadnym wypadku nie może zmienić też twierdzenie apelacji, iż przedstawienie określonych badań leżało poza zasięgiem wnioskodawczynie, a ich przeprowadzenie w ramach zakreślonych przez biegłego, winno finansowo obciążać Sąd. Podkreślenia wymaga, że wskazane zapatrywanie nie ma żadnych podstaw prawnych. Biegły bowiem wydaje opinie w sprawie w oparciu o materiał zgromadzony w postępowaniu, w tym w oparciu o wyniki badań przedstawiane przez strony. Tym samym zakres rozpoznania zależy od aktywności dowodowej strony a sugestia, że badania nie wykonane przez biegłego sądowego, a podlegające jego ocenie dla potrzeb sporządzenia niezbędnej w sprawie opinii, nie są wiążące dla Sądu, są co najmniej niezrozumiałe. Jeszcze raz podnieść należy, iż twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227) powinno być udowodnione przez stronę, która zgłasza to twierdzenie - art. 232 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. (zob. wyrok SN z dnia 22 listopada 2001 r., I PKN 660/00, Wok. 2002, nr 7-8, poz. 44; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 28 kwietnia 1998 r., I ACa 308/98, PiM 2002, nr 12, poz. 147). Strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swoich twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego

dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności na niej spoczywał, a Sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów. (wyrok s.apel. 28-02-2013 I ACa 613/12 w Białymstoku LEX nr 1294695). Z tych też względów brak przedstawienia określonych wyników badań, które w opinii biegłego specjalisty, dałyby pełen obraz etiologii schorzeń wnioskodawczyni, musi obciążać stronę powodową.

W ocenie Sądu Okręgowego w tym stanie rzeczy brak postaw do przyjęcia, iż uzyskane od biegłych wiadomości specjalne, nie były wystarczające do merytorycznego i prawidłowego rozstrzygnięcia. Skarżąca nie podważyła skutecznie spójności i rzetelności wniosków biegłego, a twierdzenia apelacji, poparte tylko i wyłącznie subiektywnym stanowiskiem wnioskodawczyni, iż okoliczności dotyczące jej stanu zdrowia wyglądały inaczej, jako bezzasadna polemika z opiniami biegłych, nie mogły odnieść spodziewanego przez skarżącą skutku procesowego. Ponadto dostrzec należy (co bezsporne), iż wnioskodawczyni w skutek wypadku doznała urazu w odcinku piersiowym, a nie lędźwiowym kręgosłupa. Tym samym stwierdzenie wyłącznie z wysokim prawdopodobieństwem, iż obustronne zniesienie odruchów skokowych i kolanowych jest u wnioskodawczyni powikłaniem cukrzycy w postaci objawów neuropatii - jako, że uszkodzenia spowodowane wypadkiem dotyczyły innego odcinka kręgosłupa - jest wystarczające dla poczynienia ustaleń w sprawie i wydania rozstrzygnięcia.

Z tych wszystkich względów apelacyjne zarzuty dotyczące naruszenia art. 233 § 1 kpc, poprzez nie wyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności oraz sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranych w sprawie dowodów, uznać należało za bezzasadne.

Orzeczenie Sądu I instancji w pełni zatem odpowiada prawu.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc. oddalił apelację skarżącej jako niezasadną.